

Wie heeft het in Brussel eigenlijk nog voor het zeggen? En waar is Wopke Hoekstra gebleven?

Posted on 30 juli 2026 by Derk Jan Eppink

In het Brusselse Berlaymontgebouw, hoofdzetel van de Europese Commissie, kijkt voorzitter Ursula von der Leyen genoegzaam uit over de Europese hoofdstad. Als Duitse, die zichzelf heeft voorbestemd tot historische opdrachten, is zij de 'Koningin van de Kantoren', met een eigen appartementje op de dertiende verdieping.

Als ontbijt consumeert zij er een *latte macchiato* met een croissant. In haar privélift gaat ze naar de dienstauto in de kelder waar haar chauffeur wacht. Haar meisjesnaam Albrecht klinkt gewoontjes; haar courante naam Von der Leyen heeft ze te danken aan haar huwelijk met een prins uit een adellijk Duits geslacht.

Het lijkt alsof Ursula von der Leyen dé macht in Europa heeft. Dat is niet het geval. Geen persoon, lidstaat of instelling heeft dé macht. Er is een machtsbalans die voortdurend in beweging is. Macht is in Brussel relatief maar er is een ijzeren wet: een crisis is een kans op méér macht want macht komt voort uit geld. Crises waren

en zijn er genoeg: bankencrisis, klimaatcrisis, coronacrisis, migratiecrisis en de Oekraïne-crisis. Crises komen – budgetten volgen.

Te veel Marx, te weinig Hayek

Elke crisis krijgt een 'EU-reddingspakket' dat – om serieus te zijn – op mysterieuze wijze altijd rond de 800 miljard euro moet uitkomen. Alleen de migratiecrisis bleef als een visgraat in de Brusselse keel steken.

Uiterekend deze crisis is het meest bedreigend voor het oude continent. De migratiecrisis destabiliseert West-Europa van binnenuit in tijden van economische stagnatie die de EU met haar klimaat- en energiebeleid over zichzelf heeft afgeroepen. Te veel Karl Marx, te weinig Friedrich Hayek.

De-industrialisering en armoede-immigratie verbrokkelen de bodem onder de (West)-Europese economie: een giftige cocktail. De EU-reflex: meer geld! Von der Leyen wil de lopende EU-meerjarenbegroting van 1200 miljard euro laten stijgen naar 2000 miljard in de periode 2028-2034. Het Europees Parlement eist 2200 miljard. Kortom: U vraagt wij draaien.

Als bureaucratie de economie dicteert, is een planeconomie het automatische gevolg, met centralisme als draaikolk. Het Coronaherstelfonds (in EU-taal: *NextGeneration EU*) van aanvankelijk 750 miljard euro – het werd meer dan 800 miljard wegens hogere rente – werd de gedroomde 'Europese gemeenschappelijke lening' op de kapitaalmarkt. Net geen 'eurobonds' omdat alle lidstaten moesten ratificeren.

Tijdens de bankencrisis won de Europese Centrale Bank (ECB) centrale macht nadat ECB-voorzitter Mario Draghi medio 2012 '*whatever it takes*' had uitsproken. Het voorzitterschap van de ECB is wellicht de machtigste EU-positie, nu bekleed door de Française Christine Lagarde.

Timmermans en Samsom

Het Europese klimaat- en energiebeleid van Frans Timmermans, toenmalig vicevoorzitter van de Europese Commissie, en zijn adjudant Diederik Samsom, is nu op z'n retour. De onheilspellende verhitting van de aarde was volgens de Verenigde Naties té apocalyptisch aangedikt. De twee socialisten bedreven marxistische

economie, verpakt in milieuhosanna, en zijn feitelijk de architecten van de huidige de-industrialisering en verarming.

Een kruimeldief krijgt een strafblad; deze megalomane paniekwelstandmakers gaan vrijuit. Pas altijd op voor de politieke combine van de narcist en de autist! De eerste lanceert huilerige milieuverhalen, met zichzelf in het spotlicht, en de tweede timmert minutieus een gedoemde planeconomie in elkaar. De rest kijkt toe, zolang de budgetten reiken.

Van collegiaal naar autocratisch

Nu gaan grote bedragen naar de EU voor 'defensie'. Opvallend is dat partijen die na de val van de Berlijnse Muur in 1989 het 'vredesdividend' ruimhartig uitgaven voor andere beleidssectoren – en zo de Nederlandse krijgsmacht binnen de NAVO verzwakten – nu grote bedragen eisen voor militaire hulp aan Oekraïne.

Als West-Europa een sterkere NAVO-pijler was gebleven, zou dat Rusland sterker hebben afgeschrikt om Oekraïne binnen te vallen. West-Europa stelde vrijwel niets voor en alle last kwam te liggen bij de Amerikanen die men zo graag uitfoetert. De EU wil nu ook het defensiepad op, maar Frankrijk en Duitsland trokken onlangs de stekker uit een gezamenlijk straaljagerproject, wegens 'te veel geruzie'.

Het 'bureaucratisch centralisme' vindt binnen de EU-instellingen zijn weerslag. Aanvankelijk was de Europese Commissie aan haar top een collegiaal systeem van commissarissen met onderling overleg, strevend naar consensus. Dat is geleidelijk veranderd in een top-downstructuur. Voorzitter Romano Prodi (1999-2004) was een overlegfiguur, zijn opvolger José Manuel Barroso (2004-2014) eerder presidentieel, Jean-Claude Juncker (2014-2019) zeer schappelijk na zijn eerste cognac om elf uur ('s ochtends). Von der Leyen werd de breuk: autocratie!

Ze neemt beslissingen in kleine kring en is uitgangsbord voor alles. Andere commissarissen komen amper in beeld. Waar is Wopke Hoekstra toch gebleven? Vicevoorzitter Kaja Kallas heeft het nadeel dat ze uit Estland (1,3 miljoen inwoners) komt. Ze wordt op het wereldtoneel miskend. Haar Amerikaanse evenknie Marco Rubio weigert met haar te praten. Effectiever is een commissaris uit een grotere lidstaat.

De voorzitter (ook 'president') van de Europese Raad, de Portugees António Costa,

is een vriendelijke man die de plooiën gladstrijkt. Von der Leyen glorieert aan de top en laat dat zien, behalve als Donald Trump naast haar zit. Dan oogt ze als een bang vogeltje.

Europa mist een Musk

De macht ligt niet alleen in Brussel, maar ook bij de lidstaten. Probleem: twee leidende lidstaten, Duitsland en Frankrijk, zitten net als de rest van West-Europa in een steile economische neergang.

In 2000 lanceerde de Europese Commissie het plan om Europa tot meest competitieve werelddeel te maken. Europa zou Amerika inhalen! Dat is mislukt. In de periode 2008-2023 groeide het Amerikaanse bnp met 87 procent; het Europese met 13,5 procent. In 2008 vormde de EU 110 procent van het bnp in de VS; in 2023 was dat 67 procent. De VS heeft een veel productievere en competitievere basis (grondstoffen, financiële markten, techbedrijven) dan de EU. Amerika heeft een Elon Musk. Europa vergadert.

Immigratie is West-Europa's grootste kopzorg; Midden- en Oost-Europa handelden verstandiger. Duitsland en Frankrijk manoeuvreren zichzelf in een klem. Verkiezingen ontaarden in verbale oorlogen tussen links en rechts.

In Duitsland staan in september drie deelstaatverkiezingen op de agenda, waarbij de oppositionele AfD in Saksen-Anhalt kans maakt op een absolute meerderheid in de *Landtag*.

Frankrijk koerst af op een duel tussen een linkse en een rechtse presidentskandidaat, in het voorjaar van 2027. De race wordt steeds bitser. De Duitse bondskanselier Friedrich Merz is de kluts kwijt, terwijl de Franse president Emmanuel Macron een clowneske figuur is geworden, al heeft hij dat zelf niet in de gaten. Tegelijk legaliseert de Spaanse premier Pedro Sánchez ruim 1 miljoen illegalen, die dankzij het Schengenakkoord kunnen doorreizen naar andere Europese landen. Von der Leyen, die Hongarije steevast kapittelde, zwijgt hierover.

In het Europees Parlement werd (eindelijk) het EU-Migratiepact aangenomen, dat beoogt om meer asiolverzoeken aan de EU-buitengrens af te handelen. De Europese christendemocraten gingen overstag, lieten de socialisten en de groenen vallen, waarna ze een akkoord sloten met de fractie van Europese Conservatieven

en Hervormers (ECR) om een meerderheid te halen. Het Europees Parlement werd eindelijk wakker. Een centrumrechtse meerderheid is nu dus mogelijk, maar het is wel wat laat.

Cultuurgrens dwars door Duitsland

Het migratieprobleem splitst Europa. Oost-Europa wil geen asielzoekers; West-Europa wel, maar minder. Die scheidslijn is eigenlijk een cultuurgrens. Deze grens loopt dwars door Duitsland zoals voorheen het IJzeren Gordijn. Het Oosten is tegen migratie gekant en de AfD vertolkt dat; het Westen steunde asielmigratie steeds uit historische overwegingen maar kan het té grote aantal niet aan. Een golf van aanslagen overspoelt het land. Merz zit gevangen tussen beide kampen. Hij raakt zichtbaar van slag; verslikte zich in een kabinetswisseling en foeterde zijn eigen ministers uit.

De hoog gezeten 'Koningin van de Kantoren' wordt voortgedreven door een '*Wille zur Macht*' met grootse plannenmakerij, maar in feite is in Europa de verbeelding aan de macht.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [Doneren kan zo](#). **Hartelijk dank!**